

SEMINARIE † YPELAAR †
INTERIEUR VAN DE KAPEL †

Ypelaar 1950-1969(1974)

Nieuwsbrief 10

januari 2018

Walter Rovers stuurde ons, met nog enkele documenten uit zijn Ypelaar-tijd, deze prachtige ansichtkaart met een tekening van de kapel waar nog geen banken in stonden, maar wel, links bij een pilaar, een priester uiteraard in toog. We ontdekken nog altijd onbekende zaken over de Ypelaar.

Wij zijn indertijd (2013 !) ons Ypelaar-project begonnen, met als opzet de geschiedenis te schrijven, en de verhalen te vertellen van ons leven op het klein-seminarie Ypelaar, in dat prachtige gebouw dat na de oorlog werd gebouwd en in 1950 in gebruik werd genomen. Omdat er al enkele geschriften waren over de Ypelaar vóór 1950, hebben wij dit jaar gekozen al beginjaar, en omdat in 1969 het gebouw werd verkocht, hadden we dat jaar gekozen als terminus. Maar 1969 was slechts de verkoop van de gebouwen, want het Gymnasium Ypelaar ging nog door, met dezelfde docenten, en wel tot 1974. En ook de jaren 1969-1974 zijn voor ons dus van belang, vanwege het uiteindelijk verdwijnen van Ypelaar als zelfstandig gymnasium. Overigens is deze ontwikkeling historisch gezien een schoolvoorbeeld van de toenmalige tijdsgeest en de veranderingen die zich in de samenleving op tal van gebieden hebben voorgedaan. Deels vormen die veranderingen van destijds ook de aanzet voor de problemen die we heden ten dage nog in het onderwijs en de samenleving tegenkomen. We zullen die paar jaar dus bij ons project betrekken.

Sinds de vorige Nieuwsbrief kregen wij reacties van Frans Hoogwegt (1968-1974), Ad van Tilborg (1949-1955) die zijn klasgenoten zoekt, Walter Rovers (1952-1960), Han de Bruijn (1959-1966), Wil Cammaert (1954-1960), Sjaak Akkermans (1962-1967), die ons project al surfend op Internet ontdekt, Christiaan Beekers (1967-1973), Kees den Reijer (1958-1963), Ton Mouwen (1953-1959), Fer van Assche (1953-1960) die ons enkele teksten stuurde geschreven door zijn klasgenoten Piet van Gorp (1953-1960), Jan Ooijens (1956-1960), Walter Rovers (1952-1960), Paul Rompa (1954-1960), en Arnold Vos (1954-1957).

We ontvingen via Jan Talboom een bestand van 25 foto's, gekregen van Jan Laureijssen, die ook nog toegezegd heeft de onderschriften te verzorgen

Kortgeleden meldde zich ook klasgenoot Jan de Kort, uit Hulst, die zelf ook ervaring heeft met schrijven en met publiceren van teksten. Hij wil graag bij de eindredactie met ons project meewerken, en heeft ondertussen al een bezoek gebracht aan het archief van het bisdom Breda, en contact opgenomen met andere oud-leerlingen en klasgenoten. Ons project komt daardoor in een stroomversnelling. We zijn er immers al bijna vijf jaar mee bezig, en het resultaat mag er nu al zijn. Maar we moeten toch eens gaan denken aan afronding, mogelijk eind 2018. Aanvullingen en leemtes zullen er altijd wel blijven, terwijl ook aan onze levensboom wordt geschud. Dit voorjaar gaan we ook op zoek naar een uitgever. Ook die zal deadlines kennen.

Bovendien zijn we ook beperkt door de tegenwoordige privacy-wetgeving. Jan de Kort heeft ernaar geïnformeerd, en het is inderdaad niet om vrolijk van te worden. Zonder toestemming mogen we niets publiceren over nog levende personen. Dat betekent bijvoorbeeld dat we geen volledige leerlingenlijst met data mogen publiceren vanuit het archief. Gelukkig herinneren wij ons namen en personen. Maar niemand schaamt zich toch om leerling van de Ypelaar geweest te zijn? Integendeel, alle reacties die we sinds een kleine vijf jaar binnenkrijgen zijn alleen maar positief. Zonder tegenbericht gaat de redactie er dan ook van uit dat jullie instemmen met publicatie van de ons aangeleverde bijdragen. Er zijn ook oud-leerlingen die persoonlijk (nog) geen tekst aanleverden, maar wier levensloop op internet staat. Bijvoorbeeld in geval van deelname aan het openbaar bestuur, bij het bekleden van academische functies en bij de vervulling van een kerkelijk ambt. Tenzij zijzelf alsnog een persoonlijk gekleurde tekst aanleveren, verwijzen we naar de betreffende website. Verder is de boekenmarkt rijkelijk voorzien van publicaties van verschillende oud-leerlingen. Bij enkele personen verwijzen we naar de uitgeverij waar hun publicaties zijn ondergebracht.

Witte vlekken en verder onderzoek

Ons boek is ondertussen al, qua aantal pagina's, een stevige publicatie aan het worden. En toch zien wij heel duidelijk dat er nog leemtes zijn, onderwerpen die verder onderzoek vereisen. We noemen er enkele.

Vanaf het begin was het ons duidelijk dat er onderzoek gedaan moet worden in het archief van het klein-seminarie Ypelaar dat berust bij de archiefdienst van het bisdom Breda. Daar wordt nu een begin mee gemaakt.

Het archief van Ypelaar wordt bewaard in het bisschopshuis. Alleen vanuit het archief van Ypelaar zouden bijvoorbeeld volledige leerlingenlijsten opgesteld kunnen worden, die echter weer niet gepubliceerd mogen worden. Aan een lijst studenten tussen 1870 en 1930 hebben we niets. Het zij zo, Europese wetgeving gaat het nog moeilijker maken. De volledige leerlingenlijst tot 1950 stond overigens al in een druk (maar niet in alle drukken) van het boek *Ypelaar oud en nieuw* van 1950.

Tenslotte, het grootste deel van het bisdom-archief werd ondergebracht in het gemeentearchief van Breda. Daar zou niets van Ypelaar bij zijn.

Ook om zicht te krijgen op het financieel beheer zijn wij aangewezen op het archief van de instelling. Dat geldt zowel voor het beheer van de econoom van het huis als voor de financiële bijdragen van de ouders, waar wij als leerlingen geen informatie over kregen. Hoe zwaar was de financiële last voor onze ouders, werd er rekening gehouden met de inkomens van de ouders? Zijn er jaarrekeningen bewaard?

Ook informatie over de levensloop van de overleden docenten zal uit het bisdomarchief moeten komen, al waren het maar de data van geboorte, overlijden, wijding, benoemingen, enz.

De besluitvorming over de nieuwbouw van 1957 en over de verkoop van de gebouwen in 1969: op grond van welke argumenten is het besluit genomen voor de nieuwbouw van 1957, terwijl aan de cijfers al te zien was dat de groei er uit was, en waarom heeft men die prachtige gebouwen van de Ypelaar zomaar verkocht aan de Sociale Academie, en het

Gymnasium Ypelaar doen ondergaan in een scholenkoepel, tegen de mening van meerdere docenten die wilden doorgaan als open gymnasium. Ook daarover werd de leerlingen niets gezegd.

Wat is er na de verkoop van de gebouwen gebeurd met de inventaris van de kapel, het orgel, de kunstwerken, de beelden, de altaren. Het orgel dat nu (2018) in de kapel staat is niet het orgel uit onze tijd. Het altaar staat nu in de kerk van Oosterhout. Maar waar is het orgel gebleven ? Waar is het Mariabeeld ? Waar is de wijwaterbak ? Waar is het grote mozaïek van de nieuwbouw met de afbeelding van Paulus op de Areopag ?

Een andere bron waarnaar gezocht moet worden is het schoolblad *De Keten*. Enkele oud-leerlingen hebben nog jaargangen uit hun eigen tijd bewaard. Heeft het bisdom een volledige serie in zijn archief? Of misschien het gemeentearchief Breda? Of de provinciale bibliotheek Brabant? Zelf hebben wij van deze en gene enkele exemplaren gekregen. Het is een zeer interessante bron, die vertelt wat niet in archieven staat.

Hetzelfde geldt voor schoolboeken. Niemand bewaart oude schoolboeken. Het zou goed zijn er op zijn minst een inventaris van te maken (auteur, titel en uitgever) zodat latere onderzoekers een beeld kunnen krijgen van het niveau van de opleiding.

De *Seminarie Kalender*: we hebben in de loop van het project ontdekt dat de Ypelaar een kalender publiceerde, de *Seminarie Kalender*, met prachtige foto's. We hebben er twee exemplaren van achterhaald. Is er toevallig ergens nog een complete serie?

Oproep aan oud-leerlingen

Als je foto's hebt, scan ze dan in op minimaal 300 dpi. Ik weet natuurlijk ook dat onscherpe foto's niet meer scherp gemaakt kunnen worden, maar het zijn tenslotte tijdsdocumenten. Zorg vooral voor de namen van de jongens op de foto's. Ik heb nog enkele foto's waar namen ontbreken. Op het Rijksarchief hier in Maastricht waar ik 30 jaar heb gewerkt en nog altijd kind aan huis ben, hebben we stapels oude foto's met mensen die ons heel lief aankijken, maar we weten niet meer wie het is... En er is niemand meer die ze kent...

Wil je de voortgang van het project volgen? Kijk dan op: **www.seminarie-ypelaar.nl**, en lees alvast de twee boeken voor zover ze klaar zijn, onder het tabblad 'twee boeken'.

Langskomen voor een afspraak kan ook, maar let wel, wij wonen in Maastricht.

Ken je nog andere oud-leerlingen? Vertel ze over ons project, en stuur ons vooral mail-adressen door! We willen zoveel mogelijk contact-adressen hebben via de e-mail...!

De initiatiefnemers,

Régis de la Haye (Ypelaar 1957-1964)

Ad Oomen (Ypelaar 1950-1956)